

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 98/19

Luksemburg, 29 lipca 2019 r.

Wyrok w sprawie C-476/17

Pelham GmbH, Moses Pelham oraz Martin Haas / Ralf Hütter oraz Florian Schneider-Esleben

Sampling może stanowić naruszenie praw producenta fonogramu w przypadku, gdy jest wykonywany bez jego zezwolenia

Jednakże wykorzystanie w zmienionej i nierozpoznawalnej dla ucha postaci próbki dźwiękowej pobranej z fonogramu nie stanowi naruszenia tych praw, nawet w braku takiego zezwolenia

Zespół muzyczny Kraftwerk opublikował w 1977 r. fonogram zawierający utwór muzyczny *Metall auf Metall*. Moses Pelham i Martin Haas są kompozytorami utworu muzycznego *Nur mir*, który ukazał się na fonogramach spółki Pelham w 1997 r. Członkowie zespołu Kraftwerk, Ralf Hütter i Florian Schneider-Esleben twierdzą, że Pelham skopiowała za pomocą techniki *samplingu*¹ trwającą w przybliżeniu dwie sekundy sekwencję rytmiczną utworu *Metall auf Metall* i włączyła ją w postaci kolejnych powtórzeń do utworu *Nur mir*. Twierdząc, że prawo pokrewne, którego są oni podmiotem jako właściciele rozpatrywanego fonogramu², zostało naruszone, R. Hütter i F. Schneider-Esleben zażądali w szczególności zaprzestania naruszenia, przyznania odszkodowania i przekazania fonogramów zawierających utwór *Nur Mir* w celu ich zniszczenia.

Bundesgerichtshof (federalny trybunał sprawiedliwości, Niemcy), przed którym zawisła sprawa, zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości w istocie o ustalenie, czy włączenie do fonogramu za pomocą *samplingu* próbki dźwiękowej (*sample*) pobranej z innego fonogramu, na które to włączenie nie uzyskano zezwolenia, stanowi, w świetle prawa autorskiego i praw pokrewnych³, a także w świetle praw podstawowych gwarantowanych przez Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej (zwaną dalej kartą), naruszenie praw producenta fonogramu, z którego rozpatrywana próbka została w ten sposób pobrana. Sąd niemiecki zastanawia się także nad ustanowionymi prawem Unii wyjątkami i ograniczeniami w odniesieniu do praw podmiotów praw autorskich. Z tego tytułu sąd ten zmierza do ustalenia, czy ustawodawstwo niemieckie pozwalające na to, aby samoistny utwór, stworzony poprzez swobodne wykorzystanie chronionego utworu, mógł co do zasady zostać opublikowany i wykorzystany bez zezwolenia podmiotów praw autorskich, jest zgodne z prawem Unii. Poza tym sąd ten zmierza do ustalenia, czy *sampling* może zostać objęty „wyjątkiem dotyczącym cytowania”, który zwalnia użytkownika z konieczności uzyskania zezwolenia producenta fonogramów na wykorzystanie danego, objętego ochroną, fonogramu.

W ogłoszonym dzisiaj wyroku Trybunał najpierw przypomniał, że producenci fonogramów mają wyłączne prawo do zezwalania na zwielokrotnianie w całości lub częściowo ich fonogramów lub do zabrania takiego zwielokrotniania. W konsekwencji **zwielokrotnianie przez użytkownika próbki dźwiękowej, nawet bardzo krótkiej, pobranej z fonogramu stanowi co do zasady zwielokrotnianie w części tego fonogramu**, a zatem zwielokrotnianie takie wchodzi w zakres przyznanego producentowi takiego fonogramu prawa wyłącznego.

Jednakże Trybunał stwierdził, że **ze „zwielokrotnianiem” nie mamy do czynienia w przypadku, gdy użytkownik, korzystając z wolności sztuki, pobiera próbkę dźwiękową fonogramu**

¹ *Sampling* jest techniką polegającą na pobraniu za pomocą urządzeń elektronicznych fragmentów fonogramu w celu wykorzystania ich jako elementów nowej kompozycji w innym fonogramie.

² Producenci fonogramów są osobami fizycznymi lub prawnymi finansującymi tworzenie fonogramów.

³ Dyrektywa 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym (Dz.U. 2001, L 167, s. 10) oraz dyrektywa 2006/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej (Dz.U. 2006, L 376, s. 28).

w celu jej włączenia w zmienionej i nierozpoznawalnej dla ucha postaci do innego fonogramu. W tym kontekście Trybunał podkreślił, że uznanie, iż takie wykorzystanie próbki dźwiękowej stanowi zwielokrotnianie podlegające obowiązkowi uzyskania zezwolenia producenta fonogramu byłoby sprzeczne w szczególności z wymogiem zapewnienia właściwej równowagi między, z jednej strony, interesami podmiotów praw autorskich i praw pokrewnych, jakie one mają w ochronie ich prawa własności intelektualnej, zapisanego w karcie, a z drugiej strony ochroną interesów i praw podstawowych użytkowników przedmiotów objętych ochroną, wśród których znajduje się wolność sztuki, także chroniona na podstawie karty, a także interesem ogólnym.

Trybunał stwierdził, że nośnik zawierający całość lub istotną część dźwięków utrwalonych na fonogramie stanowi jego kopię, w odniesieniu do której producent fonogramu posiada wyłącznie prawo rozpowszechniania. Jednakże Trybunał wyjaśnił, że **nie stanowi takiej kopii nośnik, który – tak jak w tym przypadku – ogranicza się do włączenia próbek muzycznych, w danym przypadku w zmienionej postaci, przeniesionych z tego fonogramu w celu stworzenia nowego i samoistnego utworu.**

Trybunał orzekł także, że ustanowione prawem Unii wyjątki i ograniczenia w odniesieniu do praw podmiotów praw autorskich odzwierciedlają już uwzględnienie przez prawodawcę Unii interesów producentów i użytkowników przedmiotów objętych ochroną oraz interesu ogólnego. Ponadto wyjątki i ograniczenia zostały określone w sposób wyczerpujący w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego w dziedzinie prawa autorskiego i praw pokrewnych. W konsekwencji, **ustawodawstwo niemieckie**, które mimo wyczerpującego charakteru wspomnianych wyjątków i ograniczeń ustanawia wyjątek lub ograniczenie nieprzewidziane przez prawo Unii pozwalające na to, aby samoistny utwór, stworzony poprzez swobodne wykorzystanie utworu chronionego, mógł co do zasady zostać opublikowany i wykorzystany bez zezwolenia podmiotów praw, **jest niezgodne z prawem Unii.**

Co się tyczy wyjątków i ograniczeń w odniesieniu do wyłącznych praw podmiotów praw autorskich do zwielokrotniania i udostępniania, które państwa członkowskie mogą przewidzieć na podstawie prawa Unii w odniesieniu do cytowania utworu chronionego, Trybunał stwierdził, że **wykorzystanie próbki dźwiękowej pobranej z fonogramu i umożliwiającej zidentyfikowanie utworu, z którego próbka ta została pobrana, może pod określonymi warunkami stanowić cytowanie, o ile w szczególności takie wykorzystanie ma na celu nawiązanie dialogu z danym utworem.** Natomiast, **nie stanowi takiego cytowania wykorzystanie tej próbki w przypadku, gdy niemożliwe jest zidentyfikowanie danego utworu.**

Wreszcie Trybunał orzekł, że w przypadku, gdy działanie państw członkowskich nie jest w pełni zdeterminowane przez prawo Unii, mogą one przy wdrażaniu prawa Unii stosować krajowe standardy ochrony praw podstawowych, pod warunkiem, w szczególności, że takie stosowanie nie podważa ustanowionego w karcie poziomu ochrony. Jednakże materialna treść wyłącznego prawa producenta fonogramów do zwielokrotniania jest przedmiotem środka pełnej harmonizacji, a zatem takie stosowanie należy w tym zakresie wykluczyć.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku Pełny tekst wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☐ ☎ (+32) 2 2964106